

PŘÍLOHY

ÚVODNÍ ODSTAVCE K DOTAZNÍKŮM

Dotazník pro rodiče týkající se chovu zvířat v MŠ

„Ráda bych Vás poprosila o vyplnění tohoto dotazníku, o zodpovězení co možná nejpřesněji všech otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci Zoorehabilitace v pedagogické praxi. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci. Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 2. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)“

Dotazník pro mateřské školy týkající se chovu/návštěvních programů se zvířaty

„Ráda bych Vás poprosila o co nejpřesnější zodpovězení 12 otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci Zoorehabilitace v pedagogické praxi. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci. Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 2. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)“

TABULKY SE ZÍSKANÝMI DATY Z DOTAZNÍKŮ PRO MŠ

Každá mateřská škola má v tabulkách (viz dále) uvedené stejné číslo v pořadí pro chov i pro návštěvní program (NP) se zvířaty, u výběrových částí odpovědí jsou vypsány pouze vybrané možnosti, popř. s doplněním a upřesněním konkrétní odpovědi.

PRAHA

Tabulka č. 1: Zkušenosti s chovem zvířat v mateřských školách

Číslo (MŠ)	Chov, druh zvířete, důvod výběru druhu	Důvod (y) ne/uskutečnění chovu	Problémy, pozitiva chovu	Hodnocení chovu rodiči a personálem
1	Ne. ---	Důvod b) alergie.	---	---
2	Ne. ---	Důvody b), e) chov není součástí ŠVP.	---	---
3	Ano, rybičky , důvod b).	Důvody a) – c).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> b), c), e).	Pozitivní hodnocení.
4	Ne. ---	Důvod b).	---	---
5	Ne. ---	Důvod b).	---	---
6	Ano, králík, křeček , důvod d).	Důvody a), b).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b).	Rodiče kladně, paní učitelky tento přístup navrhly a realizují.
7	Ano, akvarijsní rybičky , důvody a) – c).	Důvody b), d).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b).	Neuvedeno.
8	Ne. ---	Důvod b).	---	---
9	Ne. ---	Důvod b).	---	---
10	Ne. ---	Důvod b) alergie, hygienické podmínky.	---	---
11	Ne. ---	Důvod b).	---	---
12	Ano, vodní želvy, mloci, rybičky, křečci, morčata , důvod b).	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a) – f).	Neuvedeno.
13	Ne. ---	Důvod b).	---	---
14	Ano, rybičky , důvody b), c).	Důvody b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b).	Zapojení rodičů do péče o zvířata, utužení kontaktů mezi rodiči a učitelkou.
15	Ne. ---	Důvod b).	---	---
16	Ano, morče skinny, rybičky, afričtí šneci , důvody c), d).	Důvody a) – g) integrační třída.	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i>	Rodiče pozitivní, personál „jak kdo“.

			neuvedena.	
17	Ano, křečci, píscomil, zakrslý králík, kočka , <i>důvody</i> b), e).	Důvody a), b) rozvíjení vztahu k přírodě, c), d), f).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b) rozvíjení vztahu k přírodě, c), f), g) kladný ohlas od dětské psycholožky, pozitivní změna v emocích v interakci se zvířetem.	Pozitivní hodnocení rodičů, při prvním zjištění překvapení z chovu kočky.
18	Ano, křeček, želva, rybičky, oblovky , <i>důvody</i> a), b), d), e).	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> c), <i>pozitiva</i> a), b).	Většina rodičů bez zájmu, výjimečně nosili potravu a zajímali se, personál pouze z počátku vstřícný.
19	Ne. ---	Neuvedeno.	---	---
20	Ne. ---	Důvod b).	---	---
21	Ano, zimování ježků , <i>důvod</i> g) ekologické zaměření MŠ.	Důvody b), c).	<i>Problémy</i> c) ježek ve vnitřním prostředí před zazimování m zapáchal i při denním čištění, <i>pozitiva</i> b) – e).	MŠ je vyhledávaná, někteří rodiče nedůvěřiví (bezpečnost, parazité – ježek je odčerven a odblešen).
22	Ano, králíci, vodní želvy, píscomilové, morče, rybičky, tropičtí šneci , <i>důvody</i> a), b), c), e) darem.	Důvody b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> b), d) pozitivní ohlas rodičů, e).	Oblíbenost MŠ u rodičů díky chovaným zvířatům, personál – někdy problém zkoordinovat péči o zvířata.
23	Ne. ---	Důvod b) alergie, hygienické podmínky.	---	---
24	Ano, morče, afričtí šneci , <i>důvody</i> a), b), e).	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly (vždy byla jasně daná osoba, která se o zvíře	Rodiče „vesměs pozitivní hodnocení“, někteří se štítí, ale po rozhovoru se snažili neovlivňovat

			starala), <i>pozitiva</i> a) – e).	negativně nahléd dítěte, personál byl vstřícný a nápomocný.
25	Ano, rybičky, křeček, žížaly (vermikopostér), pulci (z louže), farma zvířat Toulcův dvůr – králíci, slepice, husy, ovce, kozy, krávy, prasata, koně, psi, důvody e) rybičky, křeček darem, pulci v louži před vyschnutím, g) seznámení s možností kompostování, zvířata na farmě součástí střediska.	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> d), <i>pozitiva</i> a) – c), e).	Jedni rodiče obavy z alergické reakce dítěte (neprojevila se), ostatní rodiče názor neprojevovali, personál byl spíše proti.

Tabulka č. 2: Zkušenosti s NP se zvířaty v mateřských školách

Číslo (MŠ)	NP se zvířaty, druh zvířete, důvod výběru druhu	Důvod (y) ne/uskutečnění NP	Problémy, pozitiva a frekvence NP	Hodnocení NP rodiči a personálem
1	Ano, želva , <i>důvod</i> b) nevyvolává alergii.	Důvod f) na ukázkou.	Neuvedeno, přítomnost po dobu 1 měsíce.	Neuvedeno.
2	Ano, psi, včely, dravci , <i>důvody</i> a) psi, f) návaznost na ŠVP (téma Přišlo jaro – včely), seznámení s tímto druhem zblízka (dravci).	Důvody a) – d), f) rozvíjení poznatků o přírodě (včely), získání vědomostí o pravidlech bezpečného přístupu k cizím psům.	<i>Problémy</i> b) předcházel dotazník o možných alergiích na med, c) akci se psy omezil déšť, přesun do malých prostor, <i>pozitiva</i> a) – c), d) personál, e), <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Zájem a kladná odezva rodičů i personálu.
3	Ano, pes, kuň , <i>důvod</i> e).	Důvod c).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a) – e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Pozitivní hodnocení, podpora rodičů, kladné reakce.

4	Ano, pes, draví ptáci , <i>důvody a), e).</i>	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e),</i> <i>frekvence NP</i> 2x ročně.	Pozitivní.
5	Ano, psi, dravci, ovce , <i>důvod d).</i>	Důvody a), b), e).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b),</i> <i>frekvence NP</i> neuveдена.	Neuveдено.
6	Ano, poníci , <i>důvod c).</i>	Důvody a), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), e),</i> <i>frekvence NP</i> 2x ročně.	Velmi kladně ohodnoceno.
7	Ano, domácí a hospodářská zvířata (farma) , <i>důvod c).</i>	Důvody a), b).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b), <i>frekvence NP</i> 2x ročně.	Neuveдено.
8	Ano, psi „labradoři“ , <i>důvod a).</i>	Důvody f) bezpečné chování při kontaktu se psem, jak hladit, jak reagovat na chování cizích psů.	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitivum a),</i> <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Neuveдено.
9	Ano, psi, ptáci (venku), <i>důvody a), f)</i> je to i nejčastější kontakt (mimo MŠ).	Důvody a), b).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e),</i> <i>frekvence NP</i> 2x ročně.	Neuveдено.
10	Ano, hlavně psi, koně , <i>důvod e)</i> ze zkušenosti, f) osobní důvody – zájem ředitelky o psy, také návštěvy jejího psa.	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly (rodice dávají souhlasy s návštěvami předem), <i>pozitiva</i> a) – e), <i>frekvence NP</i> odborníků 1 – 2x ročně.	„Rodiče reagují většinou podle toho, jaký mají sami vztah k přírodě a fauně.“
11	Ano, domácí „mazlíčci“ (např. křeček, králík) , <i>důvod</i> f) jednodenní akce se zvířaty, divadla.	Důvody a), b) rozvíjení vztahu k přírodě, d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitivum a),</i> <i>frekvence NP</i> neuveдена.	Pozitivní.
12	Ano, neuvedeno.	Důvody a) – d).	Neuveдено.	Neuveдено.
13	Ne.	Důvod b).	---	---

14	Ano, asistenční psi , <i>důvod a</i>).	Důvody a), f) bezpečnost při styku dětí se psy.	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitivum a</i>), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Pozitivní hodnocení nenásilné formy a prožitkového učení (péče a chování ke zvířeti) u dětí.
15	Ano, ZOO, ekologické centrum Toulcův dvůr , <i>důvod</i> neuveden.	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a</i>) – e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Kladné hodnocení, podpora ze strany rodičů i personálu.
16	Ano, krmení divokých zajíců (zahrada), sokolník, psi , ze ZOO had a pavouk , <i>důvod f</i>) povědomí důležitosti živočichů pro život celého lidstva, emoční a prožitkové učení.	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a</i>) – c), e), <i>frekvence NP</i> 4x ročně a výlety za zvířaty.	Rodiče „v pohodě“, u personálu přístup individuální.
17	Ano, cvičené kočky, psi , návštěvy ZOO a farmy v Bohnicích , <i>důvody d</i>), f) blízkost a dobrá dostupnost.	Důvody a), b) rozvíjení vztahu k přírodě, c).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a</i>), c), e), <i>frekvence NP</i> 1 – 2x ročně, na farmě cca 5 – 6x ročně.	Pozitivní, zaměstnanci také navštěvují program.
18	Ano, domácí „mazlíčci“, dravci, „léčící“ psi , <i>důvody a</i>), d), e).	Důvody a) – d).	<i>Problémy c</i>), <i>pozitiva a</i>) – c), e), f) seznámení se s jinou živou bytostí je přínosné a účelné, <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Přínos pro děti i ŠVP.
19	Ano, pes , <i>důvody a</i>), d).	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a</i>), b), e), <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Všechny reakce pozitivní.
20	Ano, pes , <i>důvod e</i>).	Důvod a).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitivum a</i>), <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Rodiče oceňují akce, kde se děti poučí, personál se podílí na výběru akcí.
21	Ano, pes	Důvody a) – d).	<i>Problémy b</i>) podpis	„Většina rodičů

	(canisterapie), zpěvní a draví ptáci, domácí „mazlíčci“ , návštěva Toulcova dvora a stanic záchrany živočichů , <i>důvody</i> f) ekovýchovný program MŠ, prospěšnost pro integrované děti.		související s alergiemi na psy, předložení očkovacího průkazu psa, c) pohyb psa jen po stíratelné podlaze (lino), ptáčník musí být ve třídě (odlet ptáků), ne na koberci (znečištění), <i>pozitiva</i> a), b), e), <i>frekvence NP</i> 1x týdně (pes), několikrát ročně (ostatní).	vítá s nadšením.“
22	Ano, psi, ovce , <i>důvod</i> f) nabídka návštěvního programu.	Důvody b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> b), d), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Hodnocení rodičů pozitivní, bez problémů.
23	Ano, vodící pes pro slepce , <i>důvod</i> neuveden.	Důvod f) poznání užitečnosti a významu vodícího psa.	<i>Problémy</i> b) některé děti se bojí, protože jsou vedené tak, že na cizího psa se nesaá, <i>pozitiva</i> f) užitečnost, nové informace, <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Neuvedeno.
24	Ano, psi, dravci (ptáci), plazi , <i>důvod</i> f) nabídka konkrétního vhodného programu pro MŠ.	Důvody a) – d).	Neuvedeno.	Neuvedeno.
25	Ano, návštěvy farmy, psi (policejní, zaměstnanců), zvířata z rodin dětí (např. agama vousatá, andulky, ježek, kotě, had) , <i>důvod</i> d).	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> d) „některá zvířata nevydržela naši péči a nepéči“, <i>pozitiva</i> a) – e), <i>frekvence návštěv farmy</i> 2x týdně.	Reakce většinou dobré.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Tabulka č. 3: Zkušenosti s chovem zvířat v mateřských školách

Číslo (MŠ)	Chov, druh zvířete, důvod výběru druhu	Důvod (y) ne/uskutečnění chovu	Problémy, pozitiva chovu	Hodnocení chovu rodiči a personálem
1	Ne. ---	Neuvedeno.	---	---
2	Ano, rybičky, křeček , <i>důvody</i> b), d), f).	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> d) onemocnění učitelky, která se o zvířata starala – operativní převzetí péče někým jiným z personálu, <i>pozitiva</i> a) – c), d) pozitivní ohlas rodičů, e), f).	Rodiče hodnotili chov kladně, občas spolupráce (nákup krmení), personál, pokud nebylo třeba využít jejich častou pomoc, neměl námítky.
3	Ne. ---	Důvody b), d), e) upřednostnění pozorování zvěře přímo v přírodě (vesnická MŠ), chov zvířat v rodinách téměř všech dětí, nezájem dětí o chov „školního zvířátka“.	---	---
4	Ne. ---	Důvody a) vesnická MŠ, b).	---	---
5	Ano, strašilka , <i>důvody</i> a) – c), f).	Důvody a) – d), g) nekončící péče o živého tvora – rozvoj zodpovědnosti.	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a) – e).	„Rodiče, personál i děti byli nadšeni, velice nenáročné zvíře.“
6	Ano, ryby , <i>důvody</i> a), c).	Důvody a) – c).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b), e).	Pozitivní.
7	Ne. ---	Důvod b).	---	---
8	Ne. ---	Důvod b).	---	---
9	Ne. ---	Důvod b).	---	---
10	Ne. ---	Důvod b) alergie,	---	---

		hygienické podmínky.		
11	Ne. ---	Důvod b).	---	---
12	Ne. ---	Důvod b) alergie.	---	---
13	Ne. ---	Důvod b).	---	---
14	Ne. ---	Důvody a), b).	---	---
15	Ano, rybičky , <i>důvody a) – d).</i>	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva a), b), e).</i>	Kladný přístup všech zúčastněných.
16	Ne. ---	Důvod e) „Máme dost jiných aktivit, na tuto nám nezbyvá čas ani kapacita sil.“	---	---
17	Ne. ---	Důvod b).	---	---
18	Ne. ---	Důvod b).	---	---
19	Ano, šneci , <i>důvody b), c).</i>	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e).</i>	Neuvedeno.
20	Ano, housesky – motýli (Babočka kopřivová, Babočka jilmová) , <i>důvod g) projekt – sledování vývojových stádií motýla, babočky – dostupnost krmení, krátká doba kuklení.</i>	Důvody a), b), d), f).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e), f).</i>	Pozitivní – zájem, úžas, spolupráce rodičů (nošení kopřiv na krmení), pozn. odbourání štitivosti některých žen z housesek.
21	Ano, rybičky , <i>důvody a) – c).</i>	Důvody a), b).	<i>Problémy c), d), pozitiva b), e), g) povinnosti dětí vyplývající z pečování o živého tvora.</i>	Neuvedeno.
22	Ano, rybičky, šneci, želva, myšky, křeček syrský, křeček	Důvody a) – d).	<i>Problémy b) nebezpečí – jedna z myšek kousala, c)</i>	Rodiče – kladné, personál neutrální, někdy nechut' až strach.

	džungarský, morče, osmáci degu, důvody a) – c), f).		problémy s hygienou u morčete, e) útky křečků, prokousání klecí osmáky, <i>pozitiva</i> a) – f).	
23	Ano, králík, důvody b), d).	Důvody a) – f).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a) – f).	Neuvedeno.
24	Ano, akvarijsní rybky, důvod g) nenáročná péče.	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b), e).	„Vše bez problémů.“
25	Ne. ---	Důvod b).	---	---
26	Ne. ---	Důvod e) vesnická MŠ, děti mají bohaté zkušenosti s chovem zvířat z domova.	---	---
27	Ano, ryby, raci, vodní želvy, píscomilové, křečci, oblovky, strašilky, morče, zakrslý králík, ježek, žáby, gekončík noční, agama vousatá, důvody b), c), e), f), g) přírodovědné zaměření třídy (sblížení dětí se zvířetem, pokud doma žádné nemají).	Důvody a), b), d), e), g) rozvinutí kladného vztahu k živé přírodě a tím pádem i k dětem a lidem v okolí = ohleduplnost, rozvoj citové stránky dítěte.	<i>Problémy</i> e) skryté alergie, o kterých rodiče u svého dítěte zatím nevěděli, <i>pozitiva</i> a) – g) při chovu zvířat se děti seznamují s vlastnostmi a charakterist. znaky zvířat, které neznají ani jejich rodiče a prarodiče (nové poznatky!).	Rodiče – velice kladné (obohacení vším novým), personál – jak který člověk (pozitivní i projevy neochoty, „práce navíc“), důležité mít k sobě paní učitelku i uklízečku „stejněho ražení“ (náročnost práce). Chov zvířat všechny ovlivňuje kladně, hlavně rození mláďat.

Tabulka č. 4: Zkušenosti s NP se zvířaty v mateřských školách

Číslo (MŠ)	NP se zvířaty, druh zvířete, důvod výběru druhu	Důvod (y) ne/uskutečnění NP	Problémy, pozitiva a frekvence NP	Hodnocení NP rodiči a personálem
1	Ano, domácí zvířata na farmě (koně, kráva, housata, kuřata, králíci, kozy, ovce), dravci v MŠ, <i>důvod f)</i> soulad s projekty MŠ – Domácí zvířata a jejich mláďata, Ptáci.	Důvody a), b).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Rodiče s programem MŠ spokojeni (pestrost, propracovanost).
2	Ano, návštěva střediska EVVO (králík domácí, prase, kozy, ovce, želvy, kachny, čáp, husy, handicapovaní ptáci), farmy (koně, domácí a exotická zvířata, klokan), psiho útulku, ZOO, cvičení psů městské policie, dále domácí „mazlíčci“ (křeček, morče, zakrslý králík), dravci a malí ptáci, přechodně z přírody šneci, žížaly, důvody a), c), f) přibližování se k přírodě, rozvoj oblasti sociálně – emocionální (zkoumání, kontakt, péče o zvíře), přebírání odpovědnosti, rozvoj sebevědomí, sebeúcty, motivace ke ztišení, zklidnění a opatrnosti.	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a) – c), d) pozitivní ohlas rodičů, e), <i>frekvence NP</i> pravidelně v MŠ (na podzim, na jaře), mimo MŠ dle domluvy (v létě).	Velmi kladné hodnocení všech.
3	Ano, psi policie ČR, pozorování zvířat v přírodě (vesnická MŠ) – srny, bažanti, zajáci atd. , <i>důvody d), f)</i> ukázka výcviku součástí TVP.	Důvody a), d), e).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), d), e), <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Rodiče vítají uvádění do problematiky osobní ochrany dětí, chování se k cizím lidem, ozvláštnění

				programu.
4	Ne. ---	Důvody a) vesnická MŠ, b).	---	---
5	Ano, had, tygr , výcvik loveckého psa – Lesní správa, <i>důvody</i> d), e).	Důvody a) – e).	<i>Problémy</i> d) „Některé děti negativně reagovaly na živá zvířata a nechtěly s nimi přijít do bližšího kontaktu.“, <i>pozitiva</i> a) – e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	„Rodiče jsou také nadšení do té doby, než mají danou akci zaplatit.“
6	Ano, psi, draví ptáci , <i>důvody</i> a), e), f) nabídka majitelů služeb.	Důvody a), b), f) bezpečné chování.	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Pozitivní.
7	Ano, koně , <i>důvod</i> d).	Důvod b).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b), <i>frekvence NP</i> 2x ročně.	Neuvedeno.
8	Ano, želva, morčata, králíci, psi (štěňata) , <i>důvod</i> c).	Důvody a), b), e).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), e), <i>frekvence NP</i> občasně (ukázka zvířete).	Rodiče ani personál „návštěvu zvířat nijak neřešili.“
9	Ano, psi , <i>důvod</i> c).	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a) – e), <i>frekvence NP</i> 1x ročně.	Pozitivní.
10	Ano, domácí zvířata, koně, ZOO, ZOO koutek, návštěvy v MŠ - hadi, opice aj. , <i>důvody</i> a) – c).	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), b), c), e), <i>frekvence NP</i> 1x měsíčně.	Kladné reakce.
11	Ano, psi , <i>důvod</i> f) výcvik policejních psů.	Důvod f) děti se seznamují s prací policistů, se psy kamarády, kteří jim při práci pomáhají.	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), e), <i>frekvence NP</i> 1x ve školním roce.	Kladné hodnocení.
12	Ano, canisterapie ,	Důvody a), b),	<i>Problémy</i>	Zájem rodičů

	program ekocentra (křeček, ježek atp.), <i>důvody a), e).</i>	d), f) Vize MŠ a soulad se ŠVP.	nenastaly, <i>pozitiva</i> b), e), f) canisterapie – bezpečnost, jak se chovat při nenadálém setkání se psem, <i>frekvence NP</i> občasná, 2 – 3x ročně.	o zážitky dětí z programů (motivace fotografiemi z programů).
13	Ano, draví ptáci, psi, <i>důvody a) – c).</i>	Důvody a) – d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a) – e), frekvence NP</i> neuvedena.	Neuvedeno.
14	Ne. ---	Důvody a), b).	---	---
15	Ano, psi, <i>důvody c), f)</i> psí útulek v obci.	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva b), e), frekvence NP</i> 2x ročně.	Projevení zájmu, pozitivní emoce.
16	Ano, pes, dravci, sovy, <i>důvod f)</i> dostupná nabídka (dravci a sovy), majitelkou psa je pí. učitelka v MŠ (canisterapie).	Důvody a) – c).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e), frekvence NP</i> neuvedena.	Hodnocení kladné, reakce pozitivní.
17	Ne. ---	Důvod b).	---	---
18	Ano, domácí „mazlíčci“ z rodin dětí (křečci, morčata, andulky, fretka, želva aj.), dravci, sovy, pes (městská policie, útulek), statek s hospodářskými a domácími zvířaty, <i>důvody a), c), d).</i>	Důvody a), d), e).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva a), b), d), e), frekvence NP</i> cca 2x ročně.	Rodiče tyto aktivity vítají, personál se přizpůsobí potřebám na zajištění akce.
19	Ne. ---	Důvod d).	---	---
20	Ne. ---	Neuvedeno.	---	---
21	Ano, domácí zvířata (farma, pes od personálu MŠ, psovodi), <i>důvod d).</i>	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva a), b), e), f)</i> větší zájem dětí o vzdělávání na toto téma,	Rodiče spokojeni, pomoc s výběrem NP. Personál se nevyjádřil,

			získávání a předávání nových informací, <i>frekvence NP</i> 5x ročně.	ale neverbální projevy pozitivních emocí.
22	Ano, kočka, zakrslý králík (rodiče dětí), canisterapeutičtí psi, návštěvy farmy (králíci, dobytek, psi), <i>důvod e).</i>	Důvody a) – d), e) ozvláštňení vzdělávání.	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a) – c), e), <i>frekvence NP</i> 2x ročně v MŠ.	Canisterapii hodnotili rodiče kladně, ostatní zvířata je příliš nezajímala (důvod trvalého chovu zvířat po celý rok již 15let).
23	Neuvedeno.	Neuvedeno.	Neuvedeno.	Neuvedeno.
24	Ano, domácí, exotická zvířata, <i>důvody</i> neuvedeny.	Důvody a), b), d).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Neuvedeno.
25	Ano, v MŠ – psi, dravci, cirkusová zvířata, opice; farmy, medvědárium Beroun, Mořský svět, ZOO apod., <i>důvody</i> a), d), e).	Důvody a), b), d), e).	<i>Problémy</i> nenastaly, <i>pozitiva</i> a), b), d), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Zatím vždy kladné ohlasy.
26	Ano, pes, <i>důvody</i> a), c), f) častý kontakt dětí se psy.	Důvody a), c).	<i>Problémy</i> neuvedeny, <i>pozitiva</i> a), e), <i>frekvence NP</i> neuvedena.	Pozitivní přístup a hodnocení všemi.
27	Ano, „ukázka všech zvířátek “ z přírodovědné třídy MŠ pro ostatní třídy, i z jiných MŠ a pro děti ze ZŠ, <i>důvod</i> f) ukázat ostatním kladný přínos pro dítě a možnost realizace tohoto zaměření ve spojení dítě + zvíře.	Důvody a), b), se zdůrazněním d), f) přiblížit život zvířátek.	<i>Problémy</i> b) skryté alergie (dítě muselo opustit třídu), c) problémy s organizací o prázdninách (krmení atd.), d) finanční problémy („málo peněz na lepší vybavení zvířecích příbytků“), <i>pozitiva</i> a) – f) rozvoj citu u dětí,	Rodiče – velice pozitivní, personál – jak který (nutnost týmové práce).

			ohleduplnosti a úcty ke všem hodnotám okolo sebe, <i>frekvence NP</i> nepravidelná, příležitostná.	
--	--	--	---	--

UKÁZKY DOTAZNÍKŮ VYPLNĚNÝCH RODIČI

Dotazník pro rodiče týkající se chovu zvířat v MŠ

Ráda bych Vás poprosila o vyplnění tohoto dotazníku, o zodpovězení co možná nejpřesněji všech otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci *Zoorehabilitace v pedagogické praxi*. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci.

Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 1. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)

1. Jak hodnotíte chov zvířete (popř. i návštěvní programy se zvířaty) v mateřské škole? (Váš názor, přístup, prospěch, pozitiva/negativa atd.)

Zvířata v MŠ hodnotím velmi pozitivně a jsem za tuto možnost ráda.

2. Jak reaguje/í Vaše dítě/děti na chov vybraných druhů zvířat ve třídě MŠ? (jeho zážitky, zkušenosti, ovlivnění zvířetem, projevy, změny chování související s chovem zvířete ve třídě, zájem/nezájem o zvíře atd.)

Řekla bych, že je to pro mé dítě přínos, o strážkách doma vypráví, chce je chovat i doma. Má o nich docela podrobné informace. Dalšími plusy vidím to, že se nebojí ani jiných brouků a housenek (to já¹ měla v dětství strach vzít stonožku do ruky).

3. Máte ještě i jiné zkušenosti s chovem zvířete v MŠ/ZŠ, popř. s návštěvním programem se zvířaty? (Např. u sourozenců dětí.) Pokud ano, jaké?

Ne.

4. Chováte doma nějaké zvíře? Pokud ano, jaké a proč? Proč právě tento druh? Pokud ne, proč? Chystáte se nějaké zvíře si pořídit? Ovlivnil Vás v tomto ohledu nějak i nápad chovu „nenáročných“ druhů zvířat v MŠ?

Doma žádné zvíře uctmáme. Jako matka mám na chlupatá zvířata alergii. Jednou jsem zachránila na kampaň papouška, vysvěkla jsem si, že si ho necháme, ale bohužel i na peří mám alergii. Ano, program ve školce mě i dceru inspiroval k chovu, možná budeme mít strážilky.

Dotazník pro rodiče týkající se chovu zvířat v MŠ

Ráda bych Vás poprosila o vyplnění tohoto dotazníku, o zodpovězení co možná nejpřesněji všech otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci *Zoorehabilitace v pedagogické praxi*. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci.

Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 1. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)

1. Jak hodnotíte chov zvířete (popř. i návštěvní programy se zvířaty) v mateřské škole? (Váš názor, přístup, prospěch, pozitiva/negativa atd.)

JSME VELMI SPOKOJENI S CHOVEM STRAŠILEK A ŠNEKŮ VE TŘÍDĚ. MYSLÍME SI, ŽE TO MÁ POZITIVNÍ VLIV NA DĚTE. STARANÍ SE O NĚ A VĚDÍ, ŽE MUSÍ S NIMI ZACHÁZET OPATRNĚ. VYVÍJÍ SE U NICH KLADNÝ VĚTAH K PŘÍRODĚ. JE POTŘEBA BRÁT MOŽNÉ ALERGIE U DĚTÍ.

2. Jak reaguje/í Vaše dítě/děti na chov vybraných druhů zvířat ve třídě MŠ? (jeho zážitky, zkušenosti, ovlivnění zvířetem, projevy, změny chování související s chovem zvířete ve třídě, zájem/nezájem o zvíře atd.)

DCERA JE NADŠENÁ S CHOVEM ŽVÍŘAT. STRAŠILKY OMTĚLA DOMŮ A MOC SE NÁM LÍBÍ, ŽE SE O NĚ HLEDĚ SAMÁ STARÁ A VÍ PŘESNĚ DÍKY CHOVU VE ŠKOLE CO POTŘEBUJÍ. JE NA NĚ VELMI OPATRNÁ.

3. Máte ještě i jiné zkušenosti s chovem zvířete v MŠ/ZŠ, popř. s návštěvním programem se zvířaty? (Např. u sourozenců dětí.) Pokud ano, jaké?

ŘEČI SE LÍBYLA NÁVŠTĚVA MĚSTSKÉ POLICII SE PSEM,
MLUVILA JEN O PSU, JAK BYL DOBRĚ VYCVIČEN.

4. Chováte doma nějaké zvíře? Pokud ano, jaké a proč? Proč právě tento druh? Pokud ne, proč? Chystáte se nějaké zvíře si pořídit? Ovlivnil Vás v tomto ohledu nějak i nápad chovu „nenáročných“ druhů zvířat v MŠ?

ZVÍŘATA DOMA NEMÁME VZHLEDN K ALERGIIM V RODINĚ.
CHOV ZVÍŘAT V MŠ NÁS OVLIVNIL, ŽE JSME POŘÍDILI STRAŠILKY
DOMŮ, COŽ BY NÁS JINAK NENAPADLO A JSME RÁDI.

Dotazník pro rodiče týkající se chovu zvířat v MŠ

Ráda bych Vás poprosila o vyplnění tohoto dotazníku, o zodpovězení co možná nejpřesněji všech otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci *Zoorehabilitace v pedagogické praxi*. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci.

Bc. Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 2. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)

1. Jak hodnotíte chov zvířete (popř. i návštěvní programy se zvířaty) v mateřské škole? (Váš názor, přístup, prospěch, pozitiva/negativa atd.)

Myslím, že je to výborný nápad, děti se naučí zodpovědnosti vůči zvířatům, která potřebují péči.

2. Jak reaguje/í Vaše dítě/děti na chov vybraných druhů zvířat ve třídě MŠ? (jeho zážitky, zkušenosti, ovlivnění zvířetem, projevy, změny chování související s chovem zvířete ve třídě, zájem/nezájem o zvíře atd.)

Vzájemně se nebojí „pochovat“ s zvířetem, které je svým způsobem neobvyklé a dotaz sděluje, jak je třeba s nimi manipulovat atp.

3. Máte ještě i jiné zkušenosti s chovem zvířete v MŠ/ZŠ, popř. s návštěvním programem se zvířaty? (Např. u sourozenců dětí.) Pokud ano, jaké?

TOTO JE NAŠE PRVNÍ ZKUŠENOST.

4. Chováte doma nějaké zvíře? Pokud ano, jaké a proč? Proč právě tento druh? Pokud ne, proč? Chystáte se nějaké zvíře si pořídit? Ovlivnil Vás v tomto ohledu nějak i nápad chovu „nenáročných“ druhů zvířat v MŠ?

JSME PSI RODINA. MÁME DOMA JEZEVIČKA, TOTO PLEMENÍ JE V NAŠÍ RODINĚ TRADICI. DĚTI VĚDÍ, ŽE JE TŘEBA HO VENČIT, OKROVAT, KRMIT...
NÁPAD CHOVU „NENÁROČNÝCH“ DRUHŮ ZVÍŘAT V MŠ NAŠ ALE URČITĚ NEOVLIVNIL K JEJICH POŘÍZENÍ DOMŮ, MÁME PŘECI JEJŠÍ DĚDEČI ZVÍŘATA, KTERÁ LZE „ŇUCHAT“ A JE S NIMI VĚTŠÍ ZÁBAVA.

UKÁZKA DOTAZNÍKU VYPLNĚNÉHO MATEŘSKOU ŠKOLOU

Dotazník pro mateřské školy týkající se chovu/návštěvních programů se zvířaty v MŠ

Ráda bych Vás poprosila o co nejpřesnější zodpovězení 12 otázek. Dotazník je anonymní a data budou zpracována v mé diplomové práci *Zoorehabilitace v pedagogické praxi*. Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci. Jana Bravencová (učitelka MŠ a studentka 1. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku, Pedagogická fakulta UK)

Otázky týkající se chovu zvířete v MŠ

1. Chováte/chovali jste v mateřské škole nějaké zvíře? Ano/ Ne

Pokud ano, jaký/é (druh/y)?

Proč jste vybrali pro chov právě tento druh zvířete? (Můžete vybrat více možností.)

- a) bezpečnost kontaktu se zvířetem (pro zvíře i pro člověka),
- b) nenáročnost chovu zvířete,
- c) nízké riziko alergií,
- d) svolení a výběr zvířete dětmi (ze zájmu dětí),
- e) náhodná příležitost,
- f) na základě doporučení někoho jiného,
- g) z jiného důvodu (uveďte z jakého):

2. Z jakého důvodu jste zvolili chov zvířete v MŠ? (Vaše očekávání, můžete vybrat více možností.)

- a) pozitivní vliv na rozvoj a chování dítěte v jednotlivých oblastech osobnosti dítěte,
- b) rozvíjení vztahu k přírodě, poznávání přírodních zákonitostí,
- c) léčebné účinky na psychickou stránku dítěte (pozornost, motivace aj.),
- d) kontakt s čímkoliv živým je pro dítě důležitý a nezbytný (zvláště ve městě),

- e) spontánní rozhodnutí bez ohledu na jakákoliv očekávání (ozvláštnění vzdělávání),
- f) rozvíjení motoriky,
- g) jiné důvody (uved'te jaké):

3. Z jakého důvodu jste nezvolili chov zvířete v MŠ? (Můžete vybrat více možností.)

- a) interakci „zvíře - dítě předškolního věku“ nepovažuji za důležitou,
- b) problémy s podmínkami realizace chovu v MŠ (alergie, hygienické podmínky, personál, zabezpečení, péče, rodiče apod.),**
- c) nezajímám se o přírodu (environmentální výchovu), kladu důraz na prostředky v oblasti jiných možností pro rozvoj dítěte,
- d) neinformovanost o možnostech chovu zvířat v MŠ,
- e) jiné důvody (uved'te jaké):

4. Nastaly v souvislosti s chovem zvířat v MŠ nějaké problémy? (Prosím upřesněte, můžete vybrat více možností.)

- a) problémy týkající se personálu, rodičů:
- b) problémy týkající se interakce „dítě – zvíře“ (alergie, nebezpečí aj.):
- c) problémy týkající se podmínek chovu (péče, hygiena aj.):
- d) problémy s organizací péče o zvíře:
- e) jiné problémy (uved'te jaké):

5. Jaká pozitiva chov zvířat v MŠ přináší/přinesl? (Splněná očekávání, můžete vybrat více možností.)

- a) pozitivní vliv na rozvoj a chování dítěte v jednotlivých oblastech osobnosti dítěte (z přímého i nepřímého kontaktu se zvířaty),
- b) rozvíjení vztahu k přírodě, poznávání přírodních zákonitostí,
- c) léčebné účinky na psychickou stránku dítěte (pozornost, motivace aj.),
- d) pozitivní ohlas rodičů, personálu,
- e) zájem většiny dětí,
- f) rozvoj motoriky,
- g) jiné důvody (uved'te jaké):

Můžete uvést konkrétní kazuistiku/y dítěte předškolního věku, která/é by přínos chovu zvířat dokazovala/y? (Popř. přiložit k dotazníku.)

6. Jak hodnotí/li chov zvířat v mateřské škole rodiče dětí? Jak přistupuje/val k této skutečnosti personál? Jaké jsou/byly jejich reakce? Jak je chov zvířat ovlivňuje/il?

Otázky týkající se návštěvních programů se zvířaty v MŠ

7. Realizujete v mateřské škole návštěvní programy se zvířaty („zvířátkové dny“ apod.)?

Ano/Ne

Pokud ano, s jakým/i druhem/y? koně

Proč jste vybrali pro návštěvní program právě tento druh zvířete?

- a) bezpečnost kontaktu se zvířetem (pro zvíře i pro člověka),
- b) nízké riziko alergií,
- c) zvolení a výběr zvířete dětmi (ze zájmu dětí),
- d) náhodná příležitost,**
- e) ze zkušenosti a doporučení někoho jiného,
- f) z jiného důvodu (uved'te z jakého):

8. Z jakého důvodu jste zvolili návštěvní program/y se zvířaty v MŠ? (Vaše očekávání, můžete vybrat více možností.)

- a) pozitivní vliv na rozvoj a chování dítěte v jednotlivých oblastech osobnosti dítěte
(prožitkové, situační učení),
- b) rozvíjení vztahu k přírodě, poznávání přírodních zákonitostí,**
- c) léčebné účinky na psychickou stránku dítěte (pozornost, motivace aj.),
- d) kontakt s čímkoliv živým je pro dítě důležitý a nezbytný (zvláště ve městě),
- e) spontánní rozhodnutí bez ohledu na jakákoliv očekávání (ozvláštnění vzdělávání),
- f) jiné důvody (uveďte jaké):

9. Z jakého důvodu jste nezvolili návštěvní program/y se zvířaty v MŠ? (Můžete vybrat více možností.)

- a) interakci „zvíře - dítě předškolního věku“ nepovažuji za důležitou,
- b) problémy s podmínkami realizace návštěvního programu v MŠ (alergie, hygienické podmínky, personál, zabezpečení, rodiče, organizace apod.),
- c) nezajímám se o přírodu (environmentální výchovu), kladu důraz na prostředky v oblasti jiných možností pro rozvoj dítěte,
- d) neinformovanost o možnostech těchto programů,
- e) jiné důvody (uveďte jaké):

10. Nastaly v souvislosti s návštěvním programem se zvířaty v MŠ nějaké problémy? (Prosím upřesněte, můžete vybrat více možností.) **Ne**

- a) problémy týkající se personálu, rodičů:
- b) problémy týkající se interakce „dítě - zvíře“ (alergie, nebezpečí aj.):
- c) problémy s organizací, zabezpečením, s podmínkami:
- d) jiné problémy (uveďte jaké):

11. Jaká pozitiva návštěvní program/y se zvířaty v MŠ přináší/přinesly?
(Splněná očekávání, můžete vybrat více možností.)

a) pozitivní vliv na rozvoj a chování dítěte v jednotlivých oblastech osobnosti dítěte

(prožitkové, situační učení z přímého i nepřímého kontaktu se zvířetem),

b) rozvíjení vztahu k přírodě, poznávání přírodních zákonitostí,

c) léčebné účinky na psychickou stránku dítěte (pozornost, motivace aj.),

d) pozitivní ohlas rodičů, personálu,

e) zájem většiny dětí,

f) jiné důvody (uved'te jaké):

Frekvence návštěv se zvířaty:

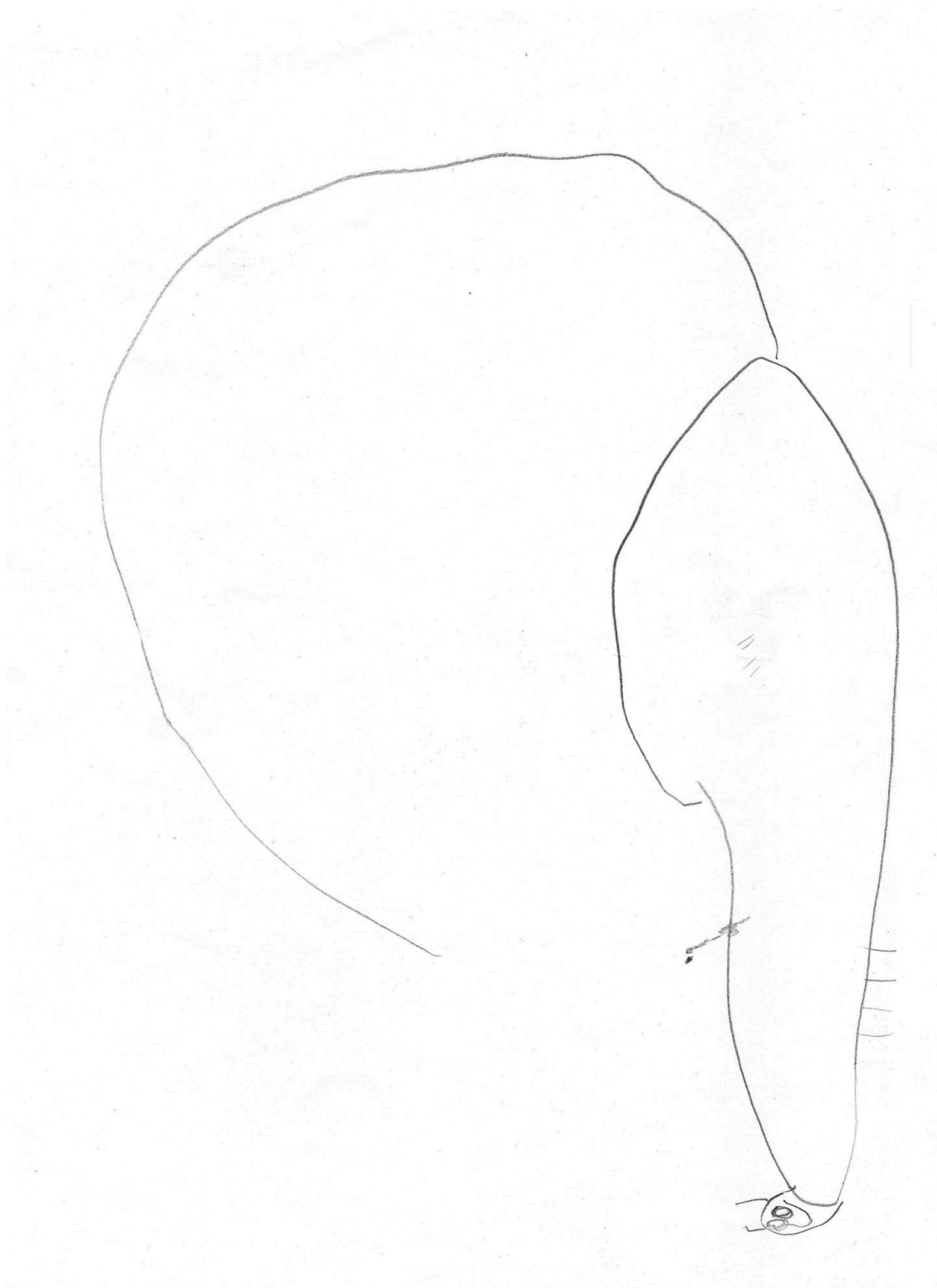
2 X ročně

Můžete uvést konkrétní kazuistiku/y dítěte předškolního věku, která/é by přínos návštěv se zvířaty dokazovala/y? (Popř. přiložit k dotazníku.)

12. Jak hodnotí/li návštěvy se zvířaty v mateřské škole rodiče dětí? Jak přistupuje/val k této skutečnosti personál? Jaké jsou/byly jejich reakce? Jak je návštěvy se zvířaty ovlivňují/ily? Návštěva byla v rámci ŠVP.

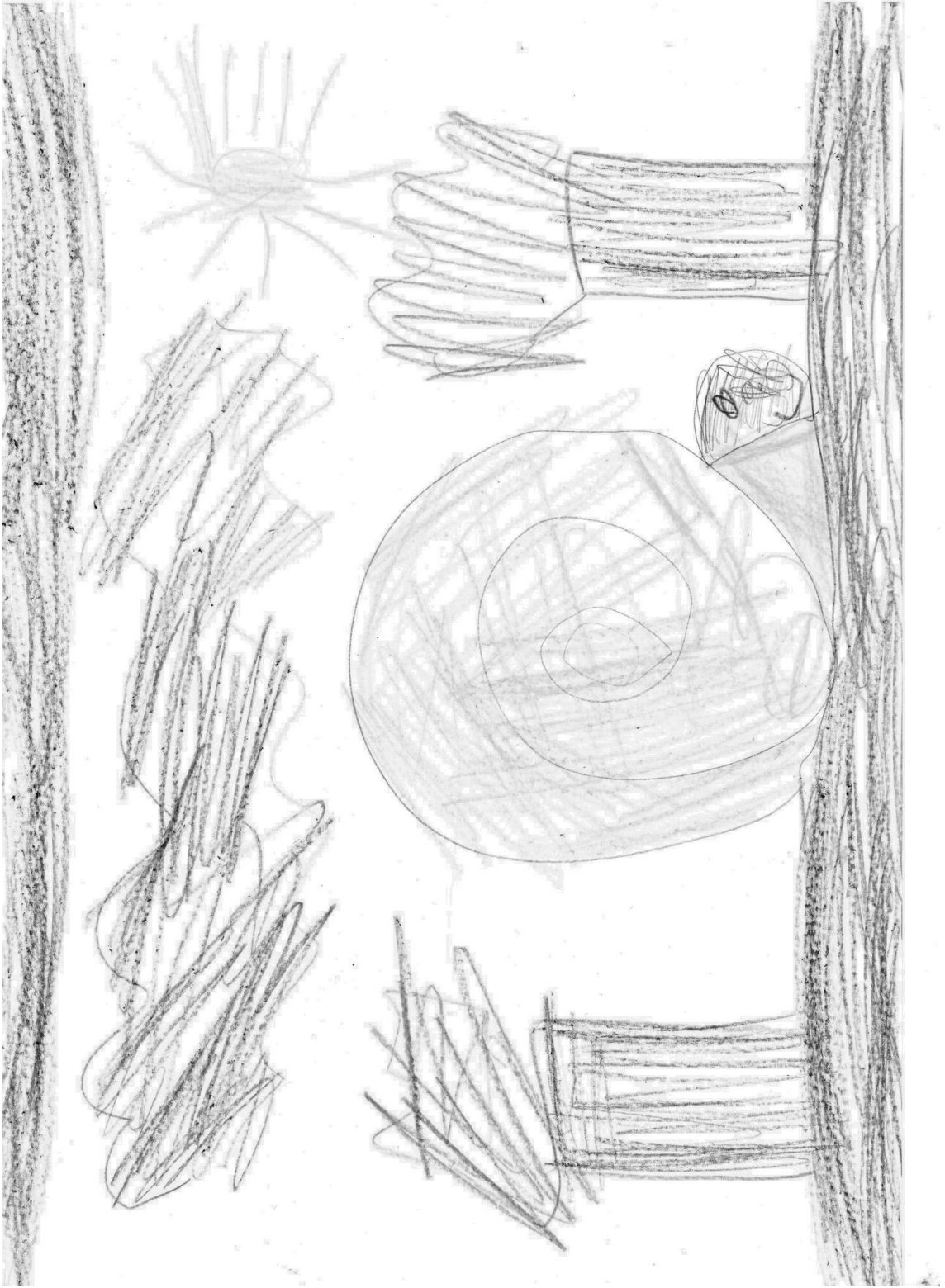
TVORBA DĚTÍ V MŠ MOTIVOVANÁ CHOVANÝMI ŽIVOČICHY

Stražilka

„Šneci“

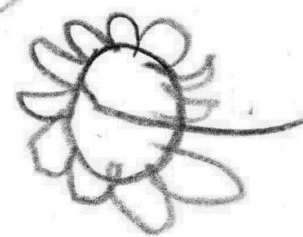
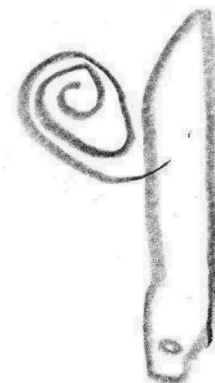
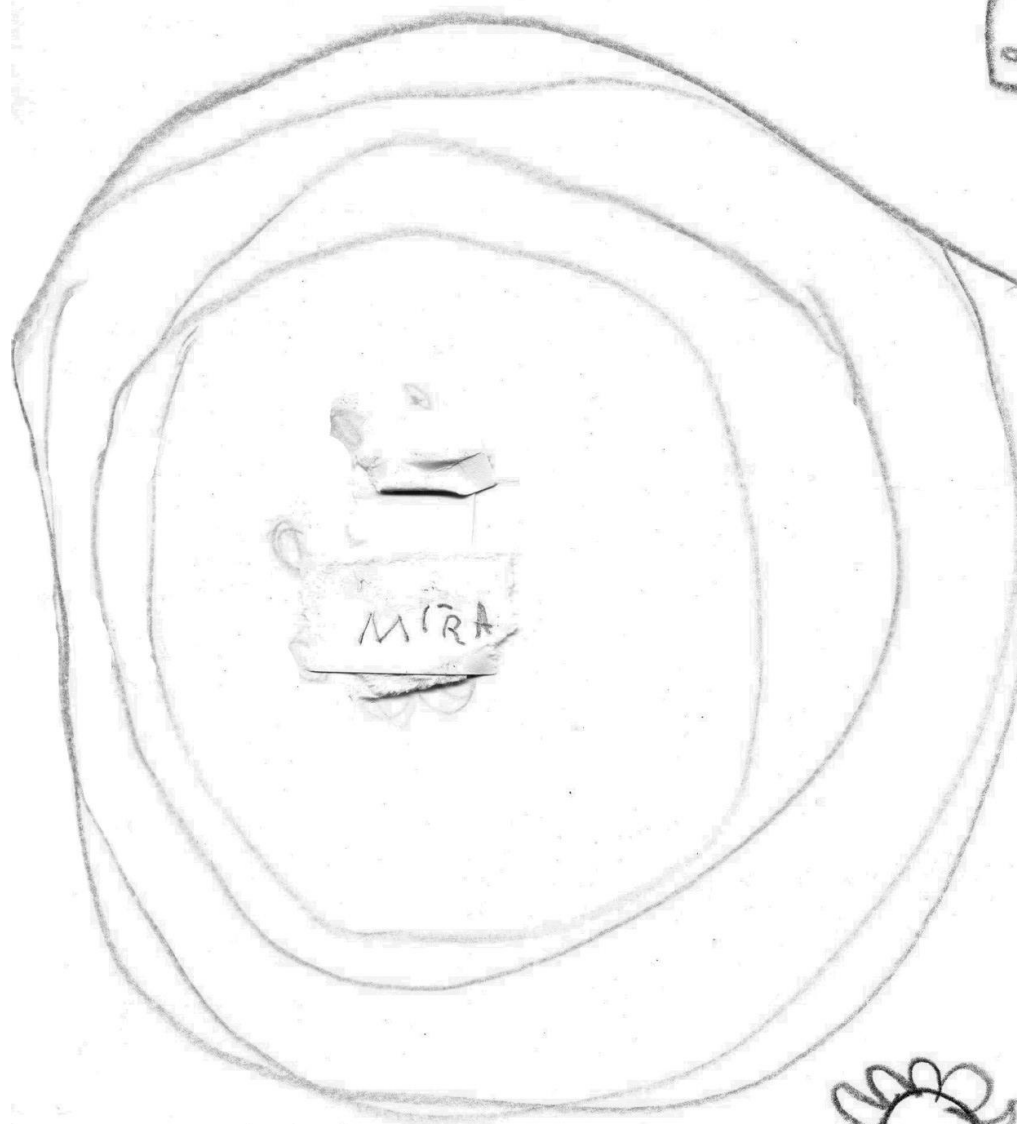

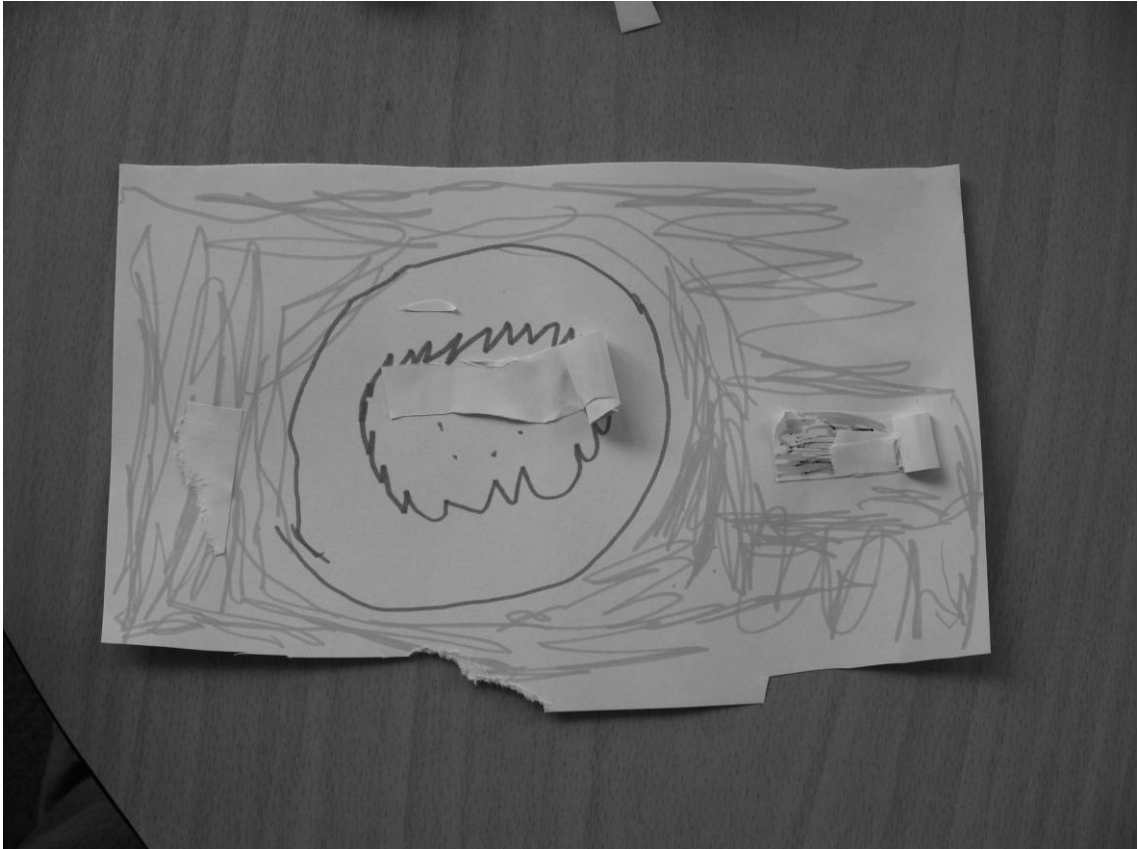

„Šnečí“ závodiště

FOTODOKUMENTACE INTERAKCE DĚTÍ A CHOVANÝCH ZVÍŘAT

